

NEYTENDASTOFA

**Samræmismat
og
eftirlit með vöru**

Reglur Evrópusambandsins og EES

11. mars 2010

Tryggvi Axelsson, forstjóri Neytendastofu

NEYTENDASTOFA

YFIRLIT

- I. Innri markaður – frjálst flæði vöru**
- II. Tæknileg samhæfing í löggjöf ESB/EES og staðlar**
- III. Reglur um samræmismat og tilkynntur aðili**
- IV. Markaðseftirlit og faggilding**
- V. Ný löggjöf ESB – NLF**
  - A. 764/2008 um málsmeðferð ef ekki er tæknileg ESB samhæfing**
  - B. 765/2008 um markaðseftirlit og faggildingu**
  - C. 768/2008 almennur rammi um markaðssetningu vöru**

NEYTENDASTOFA

Innri markaður ESB - EES

- **Markmið: Einn markaður 30 Evrópuríkja- frjálst flæði vöru!**
- **Hindrun: (Mismunandi) tæknilegar reglur um framleiðslu vöru**
- **Afnám hindrunar: SAMRÆMI (einsleitni, tæknileg samhæfing)**

↓
Tilskipanir ESB um vörur (samræmdasviðið):

GRUNNKRÖFUR um öryggi, líf, heilsu, o.fl (alm orð),
.....svo gefur ESB jafnt og þétt út tilvísun til:

STAÐLA, sbr. ÍST EN nr..= tæknileg útfærsla á grunnkröfum

Dæmi: Tilskipun byggingarvörur, tilskipun um raftæki, tilskipun um leikföng, o.sfrv, (sjá m.a. www.newapproach.org, reglugerð nr. 557/2008, um byggingarvörur sjá t.d www.neytendastofa.is)

- **Allir framleiðendur ÁBYRGIR!** (einnig etv.innflytjendur, dreifingaraðilar, seljendur!)

NEYTENDASTOFA

Eftirlit með vöruframleiðslu: reglur um samræmismat

- **Reglur um samræmismat eru valdar úr aðferðareiningum sem er að finna í reglugerð 957/2006, (sbr. ESB ákvörðun 93/465):**
Aðferðareiningar/”modules” A – H (full gæðastjórnun) og tengjast hönnun og framleiðslu vöru (tryggja samræmi vöruframleiðslu við tilskipun/lög og hlutaðeigandi Evrópustaðla), valdar eftir áhættu, tegund framleiðslu, o.fl
- **Í raun altæk aðferð við samræmismat, sbr. ÍST EN ISO 9000 og ÍST EN 45000 staðlaraðir sem tryggir gæði í störfum þeirra sem taka að sér slíkt mat (sbr. tilkynntur aðili; e. notified bodies)**
- **Tilkynntur aðili : sem telst hæfur til að nota aðferðareiningar við mat á samræmi við staðla og meta hvort framleiðsla uppfyllir reglur; starfar að samræmismati þ.e. metur m.a. tækniskjöl, gerðarprófar, o.fl. sbr A-H og stjórnvöld hafa tilkynnt til EFTA/ESB sem “hæfan” til að vinna slík störf, sbr. upplýsingar á NANDO um EES aðila: (<http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/index.cfm>)**

NEYTENDASTOFA

Eftirlit með vöruframleiðslu: faggilding, markaðseftirlit

- **Stofnun faggildingarstofa innan ESB – EES:**

Tilgangur: Meta “hæfi” og hæfni samræmismatsaðila/tilkynntra aðila og viðvarandi eftirlit (úttektir)

Faggilding Íslandi – ISAC (www.faggilding.is)

sbr. ÍST EN ISO/IEC 17000 (sbr.17011)

Skilyrði: Ein í hverju landi, án hagnaðar, o.fl. sbr. lög nr. 24/2006, um faggildingu (og nú reglugerð Ráðsins nr. 765/2008, sjá hér síðar...)

- **Stofnun markaðseftirlits í öllum ESB – EES ríkjum:**

Hlutverk: Eftirlit með öryggi vöru og samræmi við staðla, taka af markaði (sölubann, afturköllun, eyðing vöru) ef varan uppfyllir ekki kröfur laga og staðla (CE-merki, samræmismatsyfirlýsingar= vegabréf vörunnar)

Neytendastofa: Almenn samhæfing og eftirlit með ákveðnum vöruflokkum, s.s. byggingarvörum, raftækjum fyrir neytendur, leikföngum, o. m.fl.

Sérstjórnvöld: á ákveðnum vörusviðum, t.d. Vinnueftirlit, Landlæknir, o.fl

NEYTENDASTOFA

Ný löggjöf ESB – NLF gildistaka 1. janúar 2010

- **764/2008:** reglugerð Ráðsins um málsmeðferð hvernig beita eigi innlendri tæknilegri reglu gagnvart vöru sem er löglega sett á markað í öðru aðildarríki
- **765/2008:** reglugerð Ráðsins um kröfur varðandi faggingingu og markaðseftirlit í tengslum við markaðssetningu á vörum
- **768/2008:** ákvörðun ESB um almennan ramma fyrir markaðssetningu vöru og brottfall ákvörðunar 93/465/ESB, sbr. **reglugerð nr. 957/2006** (www.neytendastofa.is)
“Goods Package” eða “NLF”

NEYTENDASTOFA

NLF – 764/2008

Reglugerð Ráðsins nr 764/2008 mælir m.a.fyrir um:

málsmeðferð hvernig beita eigi **innlendri tæknilegri** reglu gagnvart vöru sem er löglega sett á markað í öðru aðildarríki

Fjallar um atvik þegar tæknireglur hafa ekki verið samhæfðar og ef stjórnvald (t.d Neytendastofa) vill banna markaðssetningu vöru, krefjast breytinga á vöru eða taka hana af markaði á grundvelli “almanna hagsmuna” (e. public interest) og öryggi neytenda og að varan uppfylli ekki innlendar tæknilegar reglur.

Stjórnvöld verða gagnkvæmt að viðurkenna prófun sem gerð er hjá faggiltum samræmismatsaðila í heimaríki framleiðanda og almennt að virða málsmeðferðarreglur þessar ef þeir vilja takmarka eða banna vöruna á markaðnum

NEYTENDASTOFA

NLF – 765/2008

Reglugerð Ráðsins nr. 765/2008, um kröfur varðandi faggildingu og markaðseftirliti í tengslum við markaðssetningu á vörum:

Aukið og hert markaðseftirlit með framleiðslu á vörum innan hins samræmda sviðs!

- Samræmismat: tækniskjöl, samræmisýfirlýsingar = **vegabréf vöru** á markaði staðfest með **CE**-merkinu
- Samræmismatsaðilar skulu faggiltir! (meginreglan...)
- **Markaðseftirlit skal aukið**..Neytendastofa, önnur stjórnvöld gera skoðanir vöru, CE, skjölum, prófanir, markaðseftirlitáætlun 2010, o.fl.
- Landamæraeftirlit skal hert – tollyfirvöld samstarf við NEST, o.fl.
- Almennir: NEST, o.fl. skulu fræða, upplýsa fyrirtæki, neytendur
- Tilkynningar um vörur (Rapex, almenningur, ofl) – samstarf eftirlitsstjórnvalda innan EES – vörur teknar af markaði

NEYTENDASTOFA

NLF – 765/2008 framhald

Reglugerð Ráðsins nr. 765/2008, um kröfur varðandi faggildingu og markaðseftirlit í tengslum við markaðssetningu á vörum

III. kafli Markaðseftirlit

- Almennar kröfur (16. gr.) – stjórnvald tryggir að vara sé tekin af markaði ef þess þarf
- Upplýsingaskylda (17.gr.) – stjórnvaldið tryggir að almenningur þekki stjórnvaldið
- Skyldur Íslands varðandi skipulagningu (18.gr.) – áætlanir um eftirlit, o.fl.
- Ráðstafanir vegna markaðseftirlits (19.gr.) – rannsókn mála
- Vörur sem fela í sér alvarlega hættu (20. gr.)- innköllun strax
- Takmarkandi ráðstafanir (21.gr.) – sölubann, meðalhóf
- Bandalagskerfi um skjót upplýsingaskipti (22. gr.) – tilkynningar
- Almennt upplýsingastoðkerfi (23. gr.) – skjalavarsla, upplýsingar
- Samvinna milli ESB(EES) ríkja (24. gr.)- gagnkvæm aðstoð, o.fl.
- Samvinna um ákveðin verkefni (25. gr.) – þjálfun, bestu starfsvenjur
- Samvinna við yfirvöld utan ESB(EES) og tollinn (26.-27. gr.) – 3 dagar stopp í tolli
- CE-merkið (30.gr.) – reglur um áfestingu þess af framleiðanda vöru

Sjá t.d. lög nr. 134/1995, um öryggi vöru og opinbert markaðseftirlit

NEYTENDASTOFA

NLF – 765/2008 framhald

Reglugerð Ráðsins nr. 765/2008, um kröfur varðandi faggildingu og markaðseftirlit í tengslum við markaðssetningu á vörum

II. kafli Faggilding

(Skýrar og samræmdar reglur um starfsemi faggildingarstofa)

- Meginreglur um eina faggildingarstofu í landinu (4. gr)
- Faggildingarstofa metur hvort samræmismatsaðili sé hæfur (5.gr)
- Meginregla um bann við samkeppni (6.gr)
- Faggilding yfir landamæri (7. gr.)
- Kröfur til faggildingarstofu og samræmi við kröfur (8.-9. gr.)
- Jafningjamat faggildingarstofa (gagnkvæm úttekt) 10. gr.
- Faggilding sanni samræmi sitt gagnvart viðeigandi staðli (11.gr.)
- Upplýsingaskylda, EA - Evrópska samstarfið (13.-14.gr.)

Sjá lög nr. 24/2006, um faggildingu o.fl.

Heimasíða og Rafræn Neytendastofa

Auðvelt og opið aðgengi að stjórnsýslunni

www.neytendastofa.is

Nokkrar gagnlegar vefslóðir hjá Neytendastofu:

<http://www.neytendastofa.is/Forsida/Oryggissvid>

<http://www.neytendastofa.is/Forsida/Oryggissvid/Abyrgd-i-adangakedjunni>

<http://www.neytendastofa.is/Forsida/Oryggissvid/Tilkynningarskylda-framleidenda>

<http://www.neytendastofa.is/Forsida/Oryggissvid/Log-og-reglur>

<http://www.neytendastofa.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=2163>

Aðrar gagnlegar vefslóðir og ítarefni:

<http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2008:218:SOM:en:HTML>

www.newapproach.org

<http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/index.cfm>

NEYTENDASTOFA

- Um Neytendastofu
- Stjórnsýslusvið
- Mælifræðisvið
- Neytendaréttarsvið
- Öryggissvið

Smelltu til að kanna öryggi vefverslana

RÉTTUR PINN

- ▶ Réttindi flugfarþega
- ▶ Upplýsingar um seðilgjöld
- ▶ Húsgöngu- og fjarsala
- ▶ Kæruleiðir neytenda - Íslandi og EES

Nánar um þinn rétt →

ÖRYGGI

- ▶ Leikvallatæki
- ▶ Innkaup raffanga - leiðbeiningar
- ▶ Leikföng
- ▶ Listi yfir skráða nafnastimpla

Nánar um öryggi →

MÆLINGAR OG MÆLITÆKI

- ▶ Löggilding mælitækja
- ▶ Umsókn um bráðabirgðalöggildingu
- ▶ Kvörðunarþjónusta
- ▶ Löggiltir vigtarmenn

Nánar um mælingar →

RAFRÆN NEYTENDASTOFA - INNSKRÁNING

- ▶ Um Rafræna Neytendastofu
- ▶ Nýskráning notenda
- ▶ Málaskráin mín
- ▶ Starfsumsóknir
- ▶ Skráning á námskeið

Notandanafn

Lykilorð

Rafræn skilríki | Innskrá

FLÝTILEIÐIR

- Lög og reglur
- Ársskýrslur og útgáfur
- Tenglar
- Rafrænar ábendingar
- Áfrýjunarnefnd neytendamála

- ⚖️ **Ákvarðanir**
- ⚠️ **Hættulegar vörur**
- 📄 **Nafnlausar ábendingar**
- 📊 **Ársskýrslur**

FRÉTTIR OG TILKYNNINGAR

9.9.2009
Athugun Neytendastofu á sölu raftækja á Netinu
 Neytendastofa tekur þátt í samvinnu stjórnvalda á Evrópska efnahagssvæðinu um neytendavernd, sbr. ákvæði laga nr. 56/2007....
 Nánar »

4.9.2009

Námskeið til löggildingar vigtarmanna
 Námskeið til löggildingar vigtarmanna verður haldið á Neytendastofu, Borgartúni 21. dagana 5., 6. og 7. október 2009. Endurmenntunarnámskeið...
 Nánar »

3.9.2009
Hættuleg rafföng yfirlit Neytendastofu vegna viku nr. 23-33

NEYTENDASTOFA

Umræður – fyrirspurnir?